

Úttör? dilemmák

2011 július 13. Flag

Szöveg méret

90
Mentés

- 0

Értékelés kiválasztása Még nincs értékelve

Mérték

Az újjáválasztott pártelnök elgondolkodtató beszédet tartott a Fidesz kongresszusán, benne számos olyan stratégiai mozzanattal, amely a magyar társadalom hosszú távú jöv?jét befolyásolja. Talán a legdrámaibb mondat: „A 21. század els? évtizede alapjaiban rengette meg a világot körülöttünk, és arra kényszerítette civilizációnkat, hogy józanodjon ki hamis illúzióiból és utópiáiból.”

Aligha vonható kétségbe, hogy ez az állítás a lehet? legpontosabban fejezi ki mai világunk lényegét és lehetséges jöv?jét. Mint ahogy vitathatatlan a folytatása is: „1990-ben a Nyugat gy?zelme teljesnek t?nt, de ma, 2011-ben már jól látszik, hogy az emberiség történetének egy teljesen új és ismeretlen fejezete kezd?dik meg. Nyugaton a helyzet bizonytalan.” S az is kiderült, hogy miért is bizonytalan Nyugaton a helyzet: „A válság nem más, mint a természet törvényének a megnyilvánulása, ami kijózanít, amikor az ember rossz útra téved, és velünk, nyugatiakkal ez történt. A nyugati világ nem állt ki saját értékeiért, nem állt ki keresztény értékeiért. Nincs okunk meglep?dni azon, hogy ma egy új világrend van kialakulóban. Európának és vele a keresztény civilizációnak most új utakat kell törni a jöv? felé. Az is jól látszik, hogy ma két lehetséges út áll el?ttünk: a teljes megújulás, vagy a görög út.” Ezek bizony kemény szavak, és az ember azt gondolná, ha a felismerés ennyire nyilvánvaló, akkor mind Nyugaton, mind az önmagát a Nyugat részeként tételez? Magyarországon hatalmas lendület?, ?szinte vita zajlik az új stratégia megtalálására.

Zavartan kell azonban tapasztalnunk, hogy semmi ilyen nem zajlik, s?t. Zavarunkat fokozhatja, hogy a beszéd egy kés?bbi részében maga Orbán Viktor is úgy fogalmaz: „A megújulás az eltökélt és határozott cselekvés, vagyis a döntések útja, és nem az elméleti vitáké.” A cselekvésnek azonban van két olyan el?zetes mozzanata, amelyek nélkül a cselekvés maga nem értelmezhet?. Az egyik a helyzetnek, a helyzet kialakulásához vezet? utaknak a tisztázása, tehát a helyzet „elbeszélése”. A másik a teend?k „megbeszélése”, amelynek magába kell foglalnia a következményekkel való szembenézést. Ez ma sem a nyugati világban, sem Magyarországon nem történik meg. A cselekvés persze folyamatosan zajlik, mert egy emberi közösség nem tud nem cselekedni, de ez ma mind az okokat, mind a következményeket tekintve átgondolatlan, összerendezetlen, és így csak újabb tragédiák forrásává válhat. „Görög tragédiák forrásává”, mondhatnánk stílszer?en, amir?l helyesen említi meg Orbán Viktor, hogy az a teljes összeomlás forgatókönyve. De a legnagyobb dráma az, hogy a görög helyzet okainak és következményeinek megítélése mind a globális, mind a magyar beszédtérben egymással szembemen? módon zajlik. Valamelyik közülük tehát hamis, és bármilyen kínos, ennek tisztázása bizony csak el?zetes elméleti viták útján (volna) lehetséges.

Ezek az elméleti viták azért nem zajlanak, mert egyvalami változatlan maradt az elmúlt néhány évben: a véleményhatalmi rendszer még mindig a világot eddig is meghatározó er?k kezében van. Azokéban, akik magát a pusztító válságot is okozták, okozzák. De fontos szerepük volt az elmúlt évszázadok során abban is, hogy a „Nyugat nem áll ki keresztény gyökereiért”, s?t a világot ma uraló nyugati hatalmi rend lényege éppen a mindazzal

való szembefordulás, ami emlékeztet a szakralitásra. És ez a válság legmélyebb oka!

Amíg el sem kezdtük tisztázni, hogy mit és miként kellene megváltoztatni a zsákutcából való visszaforduláshoz és a jöv? felé vezet? út kikövezéséhez, addig mire irányulhat az egyébként még jó szándékú cselekvés? Amíg erre nincs válasz, addig hogyan értsük a beszédnek azt a kés?bbi részét, hogy „Amerikával való szövetségünk alapja a szabadság iránti szenvedélyes elkötelezettség, Európával a nyugati értékek és a kulturális hagyományok, Kínával a munkaalapú gazdaság és az adósság elleni küzdelem adja a szövetség alapját.” Ha éppen a beszéd elején hallhattuk, hogy a Nyugat nem áll ki értékeiért és keresztény gyökereiért, akkor melyek azok az „értékek és kulturális hagyományok”, amelyek összekötnek minket?

A szabadságvágy persze nagyon szép erény, de vajon melyik szabadságról van szó? Arról a neoliberális társadalom és gazdaságfilozófia szerinti szabadságról, ami Amerika hatalmi törekvéseit a Magyarországon most oly elismert Ronald Reagan elnöksége óta meghatározza? De hát éppen ez az a pusztító világer?, amely a válságot is okozza, és amely most megsemmisíteni készül – Görögország után – az egész nyugati perifériát! És a mai Kína „kommunista szuperkapitalizmusának” értelmezési kényszere csak végs?kig fokozza ezt az elméleti z?rzavart. Szóval, azt hiszem, lenne itt azért talán néhány aprócska és elég gyakorlatias kérdés, amely megválaszolásához az elméleti viták nemigen lesznek nélkülözhet?k. És ezek bizony minden jöv? felé utat törni készül? er? számára kikerülhetetlen, megválaszolandó dilemmák.

Bogár László, magyarhirlap.hu

Ajánló